

وضعیت استقرار استاندارد 15189 و بررسی اجباری بودن استقرار این استاندارد در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه

The status of the deployment of Standard 15189 and the mandatory review of the deployment of this standard in developed and developing countries

By:Dr. MR. Fooladi/ Morteza Izadiar

ILAC - دامنه فعاليت

international laboratory Accreditation Cooperation :ILAC

- نهادهاى تأييد صلاحيت (AB) **براساس** ISO/IEC 17011
- آزمايشگاه هاى آزمون و كاليبراسيون **براساس** ISO/IEC 17025
- آزمايشگاه هاى پزشكى **براساس** ISO 15189
- نهادهاى بازرسي **براساس** ISO/IEC 17020

مجمع اعتباردهى بين المللى (IAF)

• در زمينه سيستم هاى مديريتى، محصولات، خدمات، پرسنل و ساير برنامه هاى مشابه
ارزيابى انطباق فعاليت مى كند.

National ILAC daughter

- EA(European Cooperation for Accreditation)
- APAC (Asia Pacific Accreditation Cooperation)
- IAAC (Inter-American Accreditation Cooperation)
- AFRAC (African regional accreditation cooperation)
- SADCA (Southern African Development Community Cooperation in Accreditation)
- ARAC (Arab Accreditation cooperation)

تاريخچه ILAC

- ▶ ۱۹۷۷: تأسيس در كپنهاگ دانمارك با هدف تسهيل تجارت بين الملل
- ▶ ۱۹۹۶: استقرار شبكه اي از ترتيبات شناسايي متقابل بين نهادهاي اعتباربخش به عنوان منشور ILAC
- ▶ ۲۰۰۰: ۳۶ عضو كامل نهادهاي اعتباربخش از ۲۶ اقتصاد جهان ترتيبات شناسايي متقابل (MRA) را در واشنگتن امضاء كردند (اعضاء كامل در حال حاضر = ۱۰۰ عضو).
- ▶ ۲۰۰۱: MRA براي آزمايشگاه هاي آزمون و كالبراسيون به مرحله اجرا در آمد.
- ▶ ۲۰۱۲: دامنه فعاليت هاي ILAC اعتبار بخشي نهادهاي ناظر را نيز دربرگرفت.
- ▶ ۲۰۱۸: تدوين مستندات براي گسترش دامنه فعاليت به اعتباربخشي برگزار كنندگان برنامه هاي مهارت سنجي (PT) و توليدكنندگان مواد مرجع

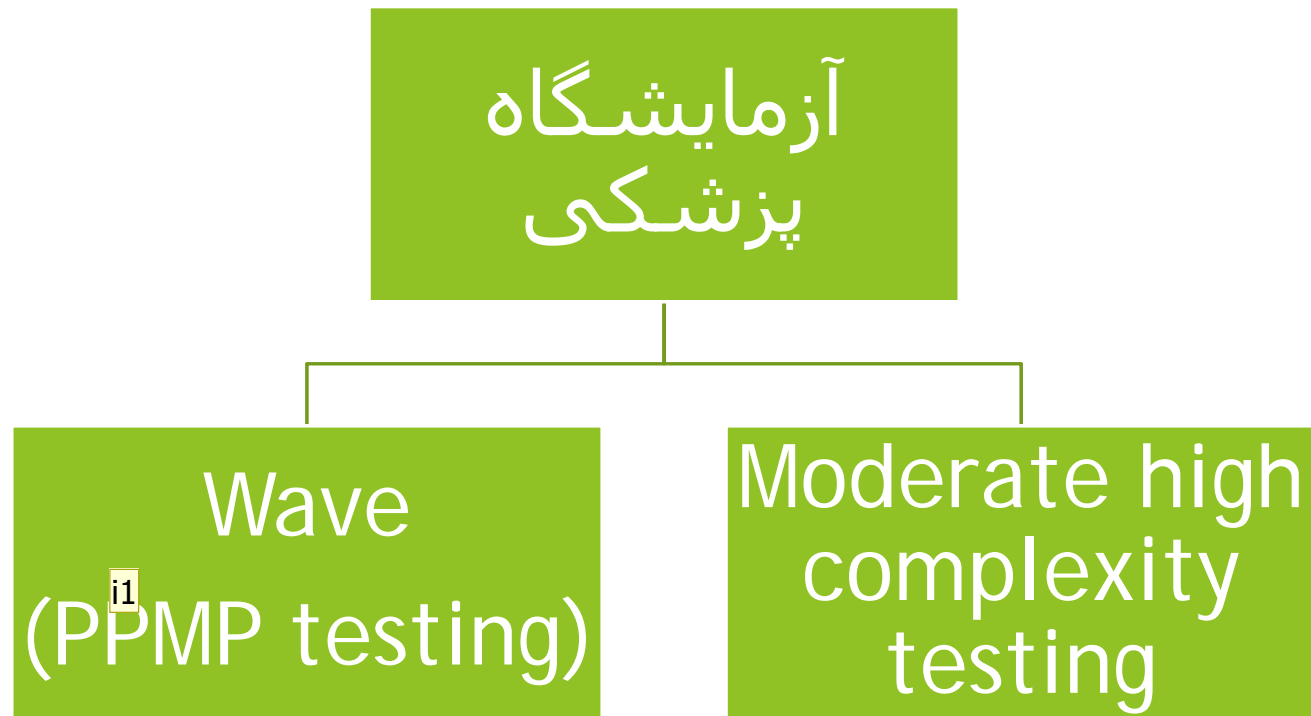
مزایای اعتباربخشی

- ▶ تأیید صلاحیت از طرف شخص ثالث (Third party)
- ▶ اطمینان از کیفیت محصول و خدمات، نتیجه آزمایش و ...
- ▶ مشخص نمودن ارائه کنندگان خدمات قابل اعتماد
- ▶ تعیین معیارهای معتبر برای بازرسی ها، اخذ گواهینامه و تأیید آزمون ها
- ▶ تأمین شواهد عینی برای مشتریان بازار بخش خصوصی و ارائه کنندگان خدمت

خدمت رسانی پاک

اعتبار بخشی به ما نمی گوید چه کسی بهترین است، بلکه به ما می گوید، چه کسی دارای سیستم استاندارد برای رسیدن به هدف است

تأسيس آزمايشگاه در ايالت كاليفرنيا-تقسيم بندي

Slide 6

---

i1 provider performed microscopy procedure
izadi; 14/04/2019

اخذ پروانه تأسیس آزمایشگاه در آمریکا

• فرم ۱: MI5، MI4، MI3، MI1: فرم نظارت توسط ایالت (State) یا همکاری با یکی از مراجع
JC/AABB/COLA/CAP

• فرم ۲: اعلام فهرست تمام آزمایش‌هایی (آزمایش‌ها و زیرگروه‌های آن) که در آزمایشگاه
انجام می‌شود (Laboratory Testing declaration)

• فرم ۳: اعلام سایت‌های فعالیت آزمایشگاه و سایت‌های فرعی.

Slide 7

- MI1** کمیسیون مشترک اعتباربخشی سازمان های مراقبت سلامت
Morteza Izadyar; 20/04/2019
- MI3** American Transfusion and cellular Therapy worldwide
Morteza Izadyar; 20/04/2019
- MI4** cola-clia-certification-accreditation-application
Morteza Izadyar; 20/04/2019
- MI5** Meet Clinical Laboratory Improvement Amendments (CLIA) regulatory requirements (specific to laboratories subject to US regulations)
Morteza Izadyar; 20/04/2019

اخذ پروانه تاسيس آزمايشگاه در آمريكا

• فرم ۴: معرفي افراد، سمت ها و مدارج تحصيلي (سایتولوژیست، ایمونولوژیست، پاتولوژیست.....)

form 4 Laboratory
Personnel
report.pdf

• فرم ۵: آمار سالیانه، حجم نمونه بخش های مختلف

• فرم ۶: شهادت و تصدیق مسؤولین آزمايشگاه با شماره CLIA و قبول مسؤليت صحت و دقت آزمايشگاه.

اعتباربخشي در اروپا

- ▶ **براساس گزارش ماه آگوست ۲۰۱۵ اعتباربخشي براساس استاندارد ISO 15189 صورت گرفته است.**
- ▶ **تمامي كشورهاي درحال مطالعه درحال ملي فرآيند اعتباربخشي براساس استاندارد ايزو 15189 بوده اند.**
- ▶ **فقط ۱۷٪ كشورها (فرانسه، بلژيك، ايرلند، ليتواني و مجارستان) اعلام کرده بودند كه اعتباربخشي آنها الزامي است.**
- ▶ **فقط ۵٪ كشورها (فرانسه و مجارستان) اعلام کرده بودند كه اعتبار بخشي در تمامي بخش ها الزامي است**
- ▶ **بلژيك: بيولوژي مولكولي، ايرلند: ايمونوهما تولوژي و طب انتقال خون، ليتواني: بيوشيمي و هما تولوژي**

اعتباربخشى در ايرلند

- ▶ به جز ايمونوهماولوژى در بقيه بخش ها اعتباربخشى اختياري است، معذالك تمامي آزمايشگاه ها متعهد شده اند كه وارد اين فرآيند شده و آن را طي كنند.
- ▶ ايزو 15189 به عنوان ابزار استاندارد پذيرفته شده است.
- ▶ نهاد اعتباربخش در ايرلند (Irish National Accreditation Board) INAB بوده كه اعتباربخشى را براساس استانداردهاي ISO 15189 و ISO/IEC 17025 انجام مي دهد.
- ▶ Clinical Laboratory Accreditation (CPA) وظيفه تدوين استاندارد هاي مبناي اعتباربخشى و آزمون كفايت تخصصي (Proficiency Testing) در UK را برعهده داشت، كه در ايرلند نيز معتبر بود، ولي در حال حاضر UKAS اعتباربخشى را براساس ISO-15189 در كشورهاي حوزه بریتانيا منجمله ايرلند انجام مي دهد.

اعتبار بخشی در اوگاندا (در حال توسعه)

- ▶ در سال ۲۰۱۴ وزارت سلامت اوگاندا فعالیت ۲۰۰۰ آزمایشگاه را در اوگاندا مورد تأیید قرار داد (بیشتر در مناطق شهری)
- ▶ اوگاندا فاقد نهاد ملی برای اعتبار بخشی است.
- ▶ آزمایشگاه های متقاضی اعتبار بخشی از خدمات اعتبار بخش نهاد اعتبار بخشی جنوب آفریقا که خدمات اعتبار بخشی را بر اساس استاندارد ایزو ۱۵۱۸۹ انجام می دهد استفاده می کنند.
- ▶ ۱۰٪ آزمایشگاه های اوگاندا اعتبار بخشی (Accredited) شده اند.

اعتبار بخشى در جمهورى آفريقاى جنوبى

South African National Accreditation **در جمهورى آفريقاى جنوبى** (SANAS) **مسؤل اعتبار بخشى آزمايشگاه هاى تشخيص پزشكى مى باشد.**

SANAS **سازمانى غيرانتفاعى است و داراى دو بخش مستقل مى باشد:**

- **آزمايشگاه هاى تشخيص پزشكى**
- **بخش اعتبار بخشى و صدور گواهينامه**

این نهاد براساس چک لیست هاى ايزو 15189 **والزامات فنى در بخش هاى مختلف آزمايشگاه مسؤليت اعتبار بخشى آزمايشگاه هاى بالينى را برعهده دارد**

با ILAC **همكارى داشته و جزو كشورهاى امضا كننده MRA مى باشد.**

اعتبار بخشى در حكومت دبى

تمام آزمایشگاه ها که مجوز تأسیس دریافت می کنند، الزاماً تحت نظارت یکی از مراکز اعتبار بخشی زیر ارزیابی می شوند.

Dubai Accreditation Centre(DAC) ►

College of American Pathologists(CAP) ►

Accreditation Canada International ►

Joint Commission International ►

اعتبار بخشى در حكومت دى- ادامه

تمام آزمايشگاه ها در دى تحت نظارت DHA (Dubai Health Authority) مى باشند.

سه دسته آزمايشگاه در دى اجازه فعاليت دارند:

1. آزمايشگاه هاى مستقل
2. آزمايشگاه هاى داخل مراكز سرپايى
3. آزمايشگاه هاى داخل مراكز تشخيصى

اعتبار بخشى در مكزيك

- ▶ **در كشور مكزيك دولت EMA يا Mexican Accreditation Body را به عنوان نهاد اعتباربخش براساس ايزو 15189 به رسميت مى شناسد.**
- ▶ **EMA به صورت كاملاً هماهنگ با انجمن بيوشيمي باليني مكزيك (AMBC) فعاليت مى كند.**
- ▶ **EMA نهادى غيرانتفاعى بوده و داراى 40 تكنولوژيست آموزش ديده، 2 نفر ارزياب و 4 مدير در تمامى سيستم هاى آزمايشگاه مى باشد.**
- ▶ **EMA در 15 بخش آزمايشگاه از ژنتيك، سازگارى نسجى تا ميكروب شناسى و ... فعال مى باشد.**

اعتبار بخشی در صربستان

- ▶ **اعتبار بخشی براساس استانداردهای ایزو ۱۸۹۱۵ و ایزو ۱۷۰۲۵ در آزمایشگاه های بالینی، کالیبراسیون و آزمون صورت می گیرد.**
- ▶ **سازوکارهای اعتباربخشی به طور هماهنگ با سایر کشورهای اروپایی و همکاری با ارگان های اعتباربخش اروپاست.**
- ▶ **ABS یا Accreditation board of Serbia در بخش اعتبار بخشی آزمایشگاه ها فعالیت می کند.**

اعتبار بخشى در هندوستان

در کشور هندوستان NABL National Accreditation Board For Testing & Calibration Laboratories (از طرف دولت مسؤل اعتبار بخشى آزمایشگاه ها مى باشد.

حدود ۲۰۰ آزمایشگاه تأييد صلاحيت شده در هند مشغول فعاليت هستند.

دولت هند NABL را تنها نهاد مسؤل اعتباربخشى آزمایشگاه ها معرفى کرده است.

NABL به عنوان عضو دائم و امضاء کننده MRA با APAC همكارى مى كند.

NABL اعتبار بخشى آزمایشگاه هاى پزشكى را براساس استاندارد ايزو ۱۵۱۸۹ انجام داده و گواهي هاى اعتباربخشى آن براى يك دوره سه ساله اعتبار دارد و بعد از سه سال بايد ارزيابى مجدد (Reassessment) شود.

نتيجه گيرى

▶ **در اكثر كشورهاي تحت مطالعه اعتبار بخشى آزمايشگاه هاي پزشكى براساس استاندارد ISO-15189 و ساير آزمايشگاه ها براساس ISO/IEC17025 صورت گرفته است.**

▶ **نهادهاي بين المللي اعتباربخشى خود براساس استاندارد ISO/IEC17011 و از طريق همكاري هاي بين المللي و ترتيبات شناسايى متقابل يكديگر (Mutual Recognition Arrangement) عمل مي كنند.**

نتيجه گيري

- ▶ **اعتباربخشي در برخي كشورها داوطلبانه و در برخي ديگر اجباري است.**
- ▶ **اعتباربخشي در اكثر كشورها نقشي در صدور پروانه تاسيس ندارد و در كشورهاي تحت فرآيند اعتباربخشي اجباري، نقش آن در تمديد پروانه است.**
- ▶ **نهادهاي اعتباربخش به صورت غيرانتفاعي كار مي كنند.**
- ▶ **اعتبار نامه پس از صدور براي مدتي قابل بهره برداري است و آزمايشگاه پس از آن نياز به ارزيابي مجدد دارد (Reassessment).**
- ▶ **ملي دوران اعتبار گواهي اعتباربخشي نهاد اعتبار بخش، يك برنامه ارزيابي را براي اطمينان از استمرار انطباق فعاليت هاي تحت دامنه اعتباربخشي با استاندارد اجرا مي كند.**